

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 ft. — Kr. Negyed évre 5 ft. 50 kr.

Hirdetési díj:
Ötábrós postakörlet 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt 1000 szótól

Vertical text on the far left edge of the page, partially cut off.

A kakastollas ördög.

Borongós napok virádnak a magyarra!

A szombati ülésen a képviselőház elfogadta a miniszterelnök rendelkezését, mely a szabad gyülekezési jogot korlátozza.

A miniszter az alkotmányfelelősködés alatt egy kézre dolgozik a reakcióval, s visszaél a nemzet türelmével.

Szombat óta a nemzet és a képviselőház többsége, — élén a kormány, — két külön táborra oszlik.

Szükséges tehát, hogy Magyarország népében legyen akkor egyetértés, ha kormány olyan, mely hazánkra nehezíti, mint zsarnok, az önkény súlyos karját.

Daczára annak, hogy a tíz éven keresztül folytatott alkotmányos komédia, elfeladások hosszú sorozata, érdekeinknek az osztrákok kezére játszása, s politikai apró megnyirbálása miatt a jogi események iránt majdnem teljesen közönyös lett a nemzet, annyira még sem tompult el benne, hála isten, a hazafői érzék, hogy ősi jogunk ezen gyakorlatos megsemmisítésénél fel ne buzdulna minden igaz magyarban a vér.

Soha alkotmányos miniszterre nem illett jobban egy német tudós következő szavai, mint Tisza Kálmánra: „A miniszterek csak cifraszámok használják a szabadságot, s nem győzik eléggé figyeltetni; — de ha a szabadság szava valóban felszólal: akkor csak olyanok, mint a kakastollal ékeskedő ördög, mely nem gyűlöli egy semmit, mint hajnalban a kakasok kórakolását.”

A mi ördögünknek sikerült az alkalommal harminczkét szavazati többséggel elnémitani a kakas kórakolását, de ő maga lesz az oka, ha az újra megszólal, s ekkor reá nézve vésteljes tállal lenni.

A felelősséget a képviselőház többsége levette saját vállairól, mert szanctionálta a miniszter törvénytelen intézkedését, s ez által Tisza kezébe oly fegyvert adott, melyet ez saját önkénye szerint használhat a polgárság egyéni szabadsága ellenében.

Nem első eset különben, hogy a magyar népszabadságát rövidebb porázra kísérlik fűzni. Megpróbálta már más is nemzetünk ősi jogaitól megfosztani, mert sajnos, hogy akadt mindig rossz magyar, ki a nemzet leigázásában örömmel nyújtá kezét rangért, címért, vagy egy kis konczért a zsarnokszágnak, de a reakciónak csakis eddig sikerült eljutnia, tovább nem!

S a mi a reakciónak nem sikerült, az nem fog sikerülni kakkas tollal felékesített ördögnek sem!

Az ország képviselői megfellebbeztek magokról; ők csak a kakastollal látják, de a lólabákat nem. — most tehát a nemzetnek kell kezébe ragadnia a gyepőt, s az alkotmányosságát rendes kerékvágásba visszaterelni.

A nemzetnek tiltakoznia kell a hozott határozat ellen, s az összes nemzet fegyvető magatartásából érte meg a reakciónak kakastollal ékeskedő ördöge, hogy hajnal van, s neki pusztulnia kell!

Brüsszelben írott sorok.

Igen, megteszem! Berugom lábammal a palota kapuját, és veled együtt török be rajta, ó történelm! Galléron ragadom, tetten kapom e gyalogtárs merénylőt összes büntérsájt! Fényes nappal varázsolom e büfészek sötét éjszakáját!

Igen, fényes nappalt fogok reá varázsolni! lerántom a függönyöt, félrántom az ablakot; olyanok a minő volt, gyalogtársoknak, utálatosnak, tékozlónak, diadalmasnak, vidámnak, aranyozottnak, rondának fogom bemutatni az Elyséet, ezen udvart, e csöcsészeket, névezdtek a hogy akaratjok, e ronda félszék, hol minden aljasság, nemtelenség és bűn közösül és önmagát szaporítja, az orgazdák, kalozók, az esküszegők, az alszenteskedők, a kének, a csalók, a megszállók, hóhérok ez alaváló tanysájt, hol együtt van a brávo, ki eladja kardját, a jerszuitával, ki istenét csalja, hol Baroche Teste mellett halad, hol minden, mi szenyes, Mag-nan valórojjaj, Montalembert vallása, és Dupin személye össztalálkozunk; a családikört, a szentek szentjét, a titkos tanácsot, a bizalmas csapszékét, hol esznek, isznak, kacagnak, kártyáznak, hamisan játszanak, hol a fenéget tegezik, hol önmagukat rondítják! Ó minő alacsonyosság! Itt, itt! Itt keresztek a becselenséget, a jellemtelenséget, a szégyent, az elal-

Értse meg, hogy mostanig lehetett alkotmányosdít játszani, de a magyarok istenére! e játék tovább nem tarthat.

Tanulja meg, hogy a magyar nemzet ősi jogaival, kiváltságaival s törvényeivel sem gyermekjátékot nem üzhet, sem azt kénye kedve szerint nem csűrheti el.

Emelkedjék fel a nemzet szava a törvényhozásig, és adja tudtára: jobb vihar előtt behúzni az alkotmányt, mint a vihar a vitorlával együtt az árbozot is ledönti.

Mert a történelem logikája arra megantított bennünket, hogy egy ember csak ideiglenesen diadalmaskodott egy nemzet szabadsága felett.

Ha tehát három századon keresztül nem volt képes a bécsi udvar jogainkból egy cseppnyit sem lecsorbitani, mert mi helyest az fenyegette volt, mindig akad Rákóczy, Bocskay, Tököly vagy Kosuth; és szükség esetében fegyverrel kezeltük is igyekezték visszavívni nemzetünk ősi jogait; azt hisszük, Magyarország mai gyermekei sem fognak annyira erőt érezni magukban, hogy e jogleltíp-rást egy szó, egy hang nélkül eltűnjék.

Ha képes lesz népünk azt megérteni, hogy az alkotmány van fenyegetve, az ősi jog szorítottatik meg, tehát a magyar haza van veszélyben, akkor nem sokat nyom a latban az a harminczkét szónyi többség, mert a meddég egy nép szeretni tudja hazáját, lelkesül és érz, — addig azt a népet a föld kerekességének összes zsarnoka s kényura sem lesz képes jogaitól, kiváltságaitól, szabadságától s függetlenségétől megfosztani — nem pedig a reakciónak egy kakastollal ékeskedő ördöge.

Hentaller Lajos.

A bárándi követjellelt. Minap egy kis közleményt hoztunk e tárgyról. Ott említettük, hogy egy Futó nevű egyén is van Hegyesi ellenjelöltei közt. Legbiztosabb tudomásunk szerint, ez a Futó, kiről itt szó van: a függetlenségi párt rendületlen híve, s lapunknak ré-gibb idő óta munkatársa. Ó csak az esetben lépne fel pártunk részéről, ha Hegyesi nem fogadná el a jelöltséget, de ellene — semmi áron. Mi ismerjén a dolgokat, kötelességünknek véltük az igazság érdekében e helyreigazítást megtenni s kérjük ennek átvételére a „Szabadság”-ot is, melyből ama közleményt merítették.

A képviselőház tegnap az országos ülés után zárt ülést tartott, melyen Urnányi előterjeszté az „egyesült ellenzék” azon kérését, hogy tagjainak a házban egymás mellett való helyfoglalás tétessék lehetővé. E kíván-ság a ház minden tagja által méltányosnak találván, a szükséges helyesregek eszközölésével a háznagy bizott meg.

A delegációk a legújabb intézkedések szerint e hó 22-dikére hivattak egybe, ha addig a 60 millió hitel fedezéséről szóló törvas-talat mindkét törvényhozásban letárgyalatik.

Uj jelenség. Zalamegye Szepetnek községében, a kanizsai járásban, hol kétezer-

nél több a lakos száma, a függetlenségi párt megalakult. Elnök Weber Samu ev. lelkész. Követjelölt pártunk részéről Tuboly Viktor.

Külföldi képviselőházunkban.

Interpelláció. Tekintve a nem rég lefolyt orosz-török háború folytán hazánk délkeleti határain történt változásokra és eseményekre; Magyarország államérdekeinek megóvása szempontjából: kérdem a miniszterelnök urat;

Van-e a kormányának tudomása arról, hogy az újabb időkben 80 ezer főre menő orosz hadsereg szállotta meg Románia területét, és azon a legjobb stratégiai pontokat elfoglalván, oly intézkedéseket tett és tesz, melyekből világosan látható, hogy itt nem az orosz hadsereg az 1877. évi ápril 16-iki conventio szerinti átvonulása, hanem az orosz maradólag elfoglalása célozotatik.

Egy erős hadtest Bukarest kapui előtt foglalt állást. Plojesztiben és Foksanban pedig nagy-rejű védelmi erőket s sánczokat készít az orosz hadsereg.

Galaczon az orosz katonai hatóság a városi előjárótól helyet kért egy tüzértelép felállítására.

Jassyban, Galaczon és más városokban az orosz főszték magok és családjaik számára fogadtak fel szállásokat, a mi minden-esetre hosszabb időre való megtelepedési szándékot jelent, mint a mennyi egy egyszerű átvonulásra szükséges.

És tekintve, hogy a legújabb időben az orosz sereg a fennebb jelzett stratégiai állomásokon felül Pitest is elfoglalta, és tekintve, hogy Vidin már amugy is az oroszok kezében van; úgy látjuk, hogy ezen állásfoglalás által nem csak a kis Oláhországban összeszorított román hadsereg bekerítése célozotatik, miszerint azután Románia egészen az orosz hatalom alá kerüljön; hanem egyszerűen az Erdélyből Romániába vezető szorosok ellenében is, ha nem fenyegető, de minden esetre erős védelmi állás foglalása által a magyar állam érdeke nagymértékben fenyegetve és veszélyeztetve vannak.

Kérdem továbbá a miniszterelnök urat: Ha a kormányának az orosz hadsereg minden mozdulatáról tudomása van, mikép engedhetne meg, hogy Magyarország délkeleti határai és különösen az erdélyi részek majdnem minden fedezet nélkül védelmen állapokban hagyassanak egészen mostanig?

Ismer-e kormány az orosz hadak elhelyezésének és állásfoglalásának valódi célját Romániában?

és végre szándékozik-e a kormány és minő intézkedéseket tenni a jövőre, hogy az ország állami érdekei minden lehetőségekkel szemben megóva, és biztosítva legyenek?

Simonyi Ernő.

A nő ruhaszabászat tankönyve. Önoktatási módszer szerint kidolgozva. Szerkesztette és kiadja Gusztáv Sándor és Kovács Albin. (Ára 2 forint, Komárom, Sieglér Károly nyomdájából. 1877.) Nem tehetet volna kedvezőbb és hasznosabb szolgálatot a vidéki sajtó hazánk művelt hölgykö-zönségére nézve, mint azt, hogy a szövegben levő szabászati tankönyvet napilapra juttatta. A nő ruhaszabászat művészetének csarnokába e könyv a vele foglalkozót igen könnyen alaposan s mintegy kézen fogva vezeti, a sajátos mér-tékrendszer, mely benne világosan ki van fejtve az öltöny állását a testidomhoz biztosan illesz-teti. Legfontosabb előnye az, hogy küi utasítás vagy vezérlés nélkül is, csupán önmunkaként által juttat nagy hasznat ígérő eredményhez. A szabászati házi ipar terjesztése érdekében ipar-irodalmunk üres hégázán jelen-tékeny helyet foglal el. A könyv magyar és német szöveggel harmincz táblán, negyven-egy mintarajzzal, nagy nyegydrétben, díszesen van kiállítva. A foglalkozni ohajót hölgy-

közönségnek hasznos mulattatója s a szabászati ban biztos kalauza lenni igérkezik. A könyv színes börténylén a Gusztáv Sándort illető köszöntőnyilatkozatok s a hazai sajtó kedvező nyilatkozatai különböző évekről láthatók, tartalma következő: Általános rész. Különös rész. 1. lecke. Taneszközök. Mérték-vétel a mérték elkészítése. A test méréséről s a mérték felosztásáról. 2. lecke. Az alap-ponalak. 3. lecke. Folytatása az alapponalak magyarázásának. 4. lecke. Francia csucos magas derék (2-ik minta.) 5. lecke. Vilnos zubbony (3. minta.) 6. lecke. Spanyol zubbony (4. minta.) 7. lecke. Outila-zekék (5. minta.) 8. lecke. Dentilla-zekék (6. minta.) 9. lecke. Lovagló-zekék (7. minta.) 10. lecke. Allice-zekék (8. minta.) 11. lecke. Férfiszabás zubbony (9. minta.) 12. lecke. Francia zubbony (10. minta.) 13. lecke. Férfiszabás zubbony (11. minta.) 14. lecke. Zekék férfiszabás (12. minta.) 15. lecke. Négyzetben kivágott ruha (13. minta.) 16. lecke. Magyar-mellény (14. minta.) 17. lecke. Magyar mente (15. minta.) 18. lecke. Francia kiragott derék (16. minta.) 19. lecke. Görög vállfűző (17. minta.) 20. lecke. Béli felöltő. (18. minta.) 21. lecke. Fűző. (19. minta.) 22. lecke. Béli társalgási zekék (20. minta.) 23. lecke. Női mellény (23. minta.) 26. lecke. Lengyel palotát (24. minta.) 27. lecke. Hosszu palotát (25. minta.) 28. lecke. Korrelia férfikabát (26. minta.) 29. lecke. Ujjak (27. minta.) 30. lecke. Szoknya (28. minta.) 31. lecke. Gallérok (29. minta.) 32. lecke. Gallér kiszabása valamely derékhoz. Női nadrág. A kelme felszabása. Ezen lecke-kétfől is látható mily gyakorlati tapintattal van szerkesztve a nő ruhaszabászat tankönyve, melyet a nagyérdemű hölgyközönség pártoló figyelmébe melegen ajánlunk. Megrendeléseket Gyűrki Sándor papirkereskedése elfogad.

VIDÉK.

A „Debreczen” levelezése. H-Szoboszló, május hó.

Volt Hajdu-Szoboszló városának egy oly régi történelmi-émléke, mely hajdan szerepet játszott hazánk történelmében, mert hajdan ide-vonultak be a h-szoboszlói hajduk, az ellen-ség elől, és innét védelmezték magokat, még-pedig az akkori időben fényes sikerrel, ezen-émlék, és védbástya, évszázadokon keresztül tarthatellen fennállott a mai időkig, folyto-sosan küzdve az idők romboló hatalmával, az enyészettel, mely emléket, és erősséget, még ez-után is, több századon keresztül fennállott, volna, ha hogy a diósó ő hajduk koresutóai, szívtelven le nem romboltaták volna, mihez pedig jogok nem volt, mert ezen emlék, nem egyes embereké volt, hanem az egész derék hajdu-szoboszlói közönségé, kiket annyira sem éremesítették, hogy felszólították volna őket, hogy belegegyezzen-e? vagy nem? ezen régi emlék megsemmisítésébe, melyet a népkegy-elet oly tisztelgeten tartott, és melyre oly büszke volt.

Ezen emlék azon régi korban épült, midőn még nem találtak fel, a modern, ember-gyilkoló eszközöket, a puskát és ágyut, ezen emlék még azon időből való, midőn az ember-ek egymást nyilakkal gyilkolták, ezen emlék, a h-szoboszlói reformátusok templomának kö-kerítésé volt, bástyaszereken építve, mely a nyilaknak való őrekekkel volt ellátva; a négy-szögletén négy toronyserű építménnyel ellátva, melyben a nyilakat tartották, és melyből az ellenség, le lehetett löni, ha a falakhoz köze-lített, mivel a kasznáták is lövésekkel voltak ellátva.

Egy ily régi emléket, megsemmisíteni a nélkül, hogy legalább az utókor számára le-fényképezteték volna, hogy legalább az em-lék, képleten lett volna meg; melyet még-hosszu években keresztül lehetett volna meg-örizni, a város házájánál, hogy ezt nem tették, igen nagy bünt követtek el azok, kik okai voltak az emlék megsemmisítésének.

Mások, kik régi emlékekkel bírnak, még nagy költségekkel is fenntartják az utókor számára, a h-szoboszlóknak egyrésze, kik ilyen emlékek bírnak, még azt is megsemmisítették, hogy még emléke-e? maradjon, a régi di-ösöcségek, bizony ezt csakis korcs utódok teheték.

A leromboltatást, szépsézet szempontból indokolják, igen szép az a szépsézet, melynek pártolója vagyok, de csak ott, a hol kárt nem tesznek vele; de szépsézet szempontból, egy-oly régi masszív emléket lerombolni, melynek

lerombolására másfél napot számítottak és kilenc nap szükségeltetett, még akkor is csakánnyal: kérdem, nem megbecsülhatatlan vétek-e ez? Legyenek érte felelősök a történe-len, Isten és emberek előtt, azok, kik ezen szívtelenséget elköveték.

VIDÉKI HIREK. Nagy-Baczon (Erdély)

A legközelebbi hét év alatt született 493 gyer-mek közül 491-en estek áldozatul a roncsolt toroklobnak Nagy-Váradon egy kocsin től nő szülési fájdalom lepte meg és néhány percz múlva két egészséges figyelmeket szült. Resica környékén a kolumbácsi legyek iszonyu károkat okoznak. — Naponta 20—30 állat esik csapás áldozatául. Szombathelyen állandó szin-házat akarnak építeni. A karánsebes orsvai vasutat e hó 23-án nyitják meg a szokott ünne-pélyességgel. A kolozsvai jogászok májusi a hó 23-án lesz az ottani rózsáligetben. Heder-faján egy borral telt hordó zuhan egy zsidóra A szerencsétlen a szó szoros értelmében össze-zuzatott.

Kelet.

Ausztria és Magyarország. A bécsi arzenálból számos ágyú küldet-t Erdélybe; a kárpáti sorsok felszerelése és a gyalogelőjáró erők tökéletesítése járá-ban folyik.

Azsia.

Batum vidékén a lázadók száma növeke-dőben van. A fegyverben álló sereg 50,000 embert tesz. Erről jelentést is tettek már La-yardnak, Saltsburynak, az angol országbaznak és felirataikban kérték Viktória királyt, hogy öket segítsen. Batum lakói késznek nyilatkoznak a reajok eső hadi-saró részét készpénzben kifizetni, ha nem eszotlat-nak Oroszországhoz. Váruk falaira a britt lobogót tűzték ki és késznek nyilatkoznak magukat inkább a város romjai alá temettetni, semlőgy városukat a muszka bírja.

A törökök.

A várak kiürítésének kérdése aligha ko-moly összekötözésre nem szolgált alkalmat a török és muszka kormány közt Iodeben követelt a portától Sumla, Varna, Batum azonnali kiürí-tését. A porta azonban el határozta, hogy az orosz-angol tárgyalások befejezése előtt ezen követeléseknek nem fog engedni.

Határozotann állítják, hogy a porta há-boru eseten 120,000 embert bocsát Anglia rendelkezésére.

Konstantinápoly körül 130,000 török hős áll, e sereg nagyszámu tüzéréggel is bír, s Ozman, Muktar, Mehemed Ali és Baker angol tábornok vezérlete alatt áll. Reuf pasa is ott van, ki Oroszország legelkeseredettebb el-lensége.

A muszkaik.

A kormány az egész birodalmat behá-ló összeesküvésnek jutott nyomaira. Mihelyt az általaános féltelontatit, Oroszországban a forradalom rögtön kitört.

Ha a muszka kabinet csukog elhatá-rozza magát arra, hogy az angol követelések-nek engedjen, úgy nem hadseregének veszé-lyeztetett helyzetbe, az angoloktól félelem, a törökök ellenállása, a románok makacssága, de még a lázók és pomákok lázadásai stues annyira antással a czar elhatározására, mint a muszka és lengyel beforogására. Legutóbb is Varsóban magában 150 fiatal embert fogatott el a kormány, többnyire popák fiait, kik a nagymuszkaországi forradalmi utkos kormány-nyait összekötöttetésben állottak. Oroszországban pedig a lázadásra felszólító proklamációk száma növekszik daczára a rendőrség örkösésének.

Egyébíránt a forradalmi szellem úgy látszik már atapasztól Gácsországba is, mert mint a N. Fr. Presse-nek egy leuberger tá-víratja jelenti, Gácsország több városában teg-nap több elfogatás történt, mivel az elfo-gat-tak ott szocialisták propagandát csináltak.

A felkelők.

A rhodopei felkelésről még ny óta nem jöttek újabb hírek, mi azt mutatja, hogy a muszkaok érdeklődésben fekszik a híreket el-pnyomni. Még eddig csak egyetlen muszka par-lemeuntairnak sikerült a hegyek közé jutni és a felkelés zereivel érintkezni. A felkelők kinyilatkoztatták, miszerint ők csak a bolgá-rok ellen harcolnak, kiknek zsarnokoskodá-saik szenvedhetnénné vált, s ha az oroszok is segítik a bolgárokat, akkor természetesen el-lenük is fognak harcolni, mint búrneszelen-ellen. A mi a fegyverletelt illeti, úgy ezt haszlatlan kívánják a muszkaik, mert a teitelő hadsereg el van tökélet egész utolsó emberig küzdeni hona megüventéséért.

UJDONSÁGOK.

* A ref. nagytemplomban szombaton dél-eltőt tartott lelkesítőfőlavásra 60 rendes tel-kész és 1 főiskolai tanár jelentkezett; a pán-csovai unjonnan alakult ref. egyházbán a lel-készi teendőket végző Veneutián Sándor, szintén főlavásra bocsátatván: összesen 62-en arattak fel. A felavatott egyházegységéből Hajdu Albert misztófalvai, Molnár Lajos homoki, Nagy Elek kispaldói, Szabó József ardorjai, Tóth Dániel nagykőcsi lelkészek. Máramaros-ugocsa e. m. Tóth Ferencz téesói lelkész. Be-

